

Engin Erkiner: *Sermaye sermayedir ama, belirli kurallara uygun ve uzun vadeli faaliyet göstereni vardır; kısa zamanda büyük kazanç elde etmek için hiçbir kurala uymayanı da vardır.*

İkincisine talancı ya da çapulcu sermaye denilebilir.

Bu sermaye genellikle küçük boyutludur, bu durum onun yüksek kazanç elde etmesini dışlamaz.

Kaçak göç, bu sermayenin önemli faaliyet alanlarından bir tanesidir. Kaçak göç sürecini üç genel aşamada inceleyeceğim: Hazırlık, yolculuk ve varılan ülkedeki faaliyet...

Afrika'nın değişik ülkelerinden, Afganistan'dan, İran'dan, Pakistan'dan, Ortadoğu ve Uzak Doğu ülkelerinden, Latin Amerika'dan yola çıkan çok sayıda insan ABD, Avrupa Birliği ülkeleri, Avustralya gibi zengin ülkelere ulaşmaya çalışıyor.

Üç aşamalı kaçak göç süreci önemli genellemeleri içerir. Çıkılan ve gidilen ülke değiştikçe, bu üç aşamada da bazı değişiklikler olur. Kaçak göç, dünyanın bütün yörelerini kapsadığı için, bilinenden hareketle genelleme yapmaktan başka çare yoktur. Her özel durumun incelenmesinde bu çıkış noktası dikkate alınmalıdır.

1. KİMLER GİDİYOR?

Hangi tür insanlar kaçak göç yolculuğuna çıkıyorlar?

Sanılanın aksine, kaçak göç yollarına düşenler, nüfusun en yoksul kesimi değildir. Kaçak göç yeterli miktarda parayı gerektirir. Kaçak göç sürecinde çok sayıda aracının yardımı gereklidir ve bunlar da parasız hiçbir şey yapmazlar.

Gerekli para miktarı çıkılan ve gidilecek ülkeye göre değişmekle birlikte, birkaç bin Avro'dan 20-30 bin Avro'ya kadar da çıkabilir.

Diyelim ki, bir Orta Afrika ülkesinden bir AB ülkesine kaçak olarak gitmek istiyorsunuz. Bunun için önce bulunduğunuz ülkeden, bir Kuzey Afrika ülkesine ya da Akdeniz kıyısına gitmeniz gerekir. Orada kısa ya da uzun bir süre kalacaksınız, ardından denizi geçeceğiniz motora para vereceksiniz, indiğiniz yerde yeniden para gerekebilir.

Her "hizmetin" belirli fiyatı vardır. Herkesin yapacağı iş ve alacağı para bellidir. Bu parayı bulamayan yola çıkamaz.

Bu para genellikle akrabalarından borç alınarak bulunur ve kaçak göç yolcusu büyük bir borçla yola çıkar.

Yoksuldur, ama para bulamayacak kadar yoksul da değildir.

1. YOLCULUK

Kaçak göçün en uzun ve en tehlikeli yanıdır. Soyulup, paranızı kaybedip,

geri dönmek zorunda kalabilirsiniz.

Kuzey Afrika'dan motorla İtalya kıyılarına doğru yol alırken, hücumbotlar

tarafından batırılabilir ve denizde boğulabilirsiniz.

Önemli bir transit göç ülkesi olan Türkiye üzerinden gidiyorsunuz diyelim...

En yakın AB ülkesi Yunanistan'dır.

Kendi kendinize yola çıkamazsınız. Gerekli parayı öder ve değişik ülkelerde

örgütlenmiş olan şirket benzeri bir kuruluşun himayesinde yola çıkarsınız.

Türkiye'ye girdikten sonra hangi yolu izleyeceksiniz, nerede kalacaksınız, Ege ya

da Meriç Nehri kıyısına nasıl ulaşacaksınız? Bunları kendi başınıza yapabilmemiz mümkün değildir.

Eski klasik yol, Ege'den motorlarla Yunan adalarına geçmek, orada da hemen

siyasi iltica başvurusu yapmaktı. Sonunda kabul edilmeyecek olsa bile başvurunuzun incelenmesi biraz sürer ve siz de bu arada başka ülkeye geçebilir ya da ülke içinde ortadan kaybolabilirsiniz.

Bu yol bir süreden beri kapanmış durumda... Almanya'nın çabasıyla Türk deniz

kuvvetlerine çok sayıda hücumbot katıldı ve bunlar özellikle Ege'nin körfezlerinde konumlandılar. Hedefleri kaçak göçmen taşıyan motorları çevirmektir ve bunda başarılı da oldular.

Göç yolu Trakya'ya kaydı. AB yönetimi bu yolu da kapatmak için Türkiye-Yunanistan sınırının bir bölümüne duvar ya da çit örmeyi düşünüyor.

Türkiye'nin doğu ya da güneydoğu sınırından içeri giren insanlar ülkeyi boydan boya geçiyorlar, ardından Meriç üzerinden Yunanistan'a gidiyorlar.

Bu uzun yolculuğun kazasız belasız atlatılması, her iki ülke polis ve jandarmasına gerekli rüşvet verilmeden mümkün değildir.

1. GELİNEREN ÜLKE

Kaçak göçmen istediği ülkeye ya da en azından oraya gidebileceği –Fransa'ya

gitmek için Yunanistan gibi- bir ülkeye gelmiştir, ama sorunları bitmemiştir. Yola çıktığı ülkede yüklü bir borç bırakmış olmasının yanı sıra, ailesi ve yakınları da ondan para beklemektedir.

Kaçak göçmenin en büyük sorunu konumunu legalleştirmektir. İltica başvurusu reddedilecektir ve yasalarda yapılan değişikliklerle karar verme süreci hızlandırılmıştır. Tek çıkar yol, bulunduğu ülkenin vatandaşıyla ya da kendi ülkesinden gelmiş ve bu ülkede oturumu olan birisiyle evlenmektir.

Bunun da piyasası var. Yeterli parayı verince olmayacak iş yok... Ne ki, polis de uyanmış vaziyette ve geçerli oturma izni olmayan yabancıların evliliklerini dikkatle inceliyor,

kadınla erkeğin aynı evde oturup oturmadığını denetliyor.

Bir yolunu buldunuz, parayla evlendiniz diyelim. En az iki yıl bu evliliği çekmek zorunda olduğunuz gibi, “eş”in bitmek tükenmez para isteklerini de karşılamak zorundasınız. İki yıl –bazı ülkelerde üç- dolmadan “eşiniz” sizi terk eder ve polise de haber verirse, işiniz bitmiş demektir...

Çalışmak zorundasınız, ama nerede?

Kaçak göçmenler genellikle kendi bölgelerinden insanların bulunduğu ülkelere gelirler. O çevre kaçak göçmene kalacak yer ve iş bulabilir.

Kaçak göçmen düşük ücretle ve çok kötü koşullarda çalışmak zorundadır. Sesini çıkaramaz, hak arayamaz.

Geçimi için gerekli parayı bile zor kazanan kaçak göçmen, ülkedeki borçlarını ödemenin yanı sıra kendisinden para bekleyenler için de kazanmak zorundadır.

Kaçak göçmenlerin uyuşturucu ticaretine kaymaları bu nedenle hiç zor değildir. Biraz şansı olan az sayıda kişi kısa zamanda çok para kazanır, büyük çoğunluk ise biraz para kazanır, yakalanır, hapse atılır, ardından sınır dışı edilir.

SINIR REJİMLERİ

Almanca’da Grenzregime olarak da adlandırılan ülkeler, kaçak göçmenlerin özellikle yöneldikleri ülkelerle sınırı olan ülkelerdir. Kaçak göçmen, hedeflenen ülkeye gidebilmek için önce bu ülkeye gelir ve değişik yollardan sınırı geçmeye çalışır.

Latin Amerika'dan ABD'ye kaçak göç için sınır ülke Meksika'dır.

Afrika'dan gelen kaçak göçmenler genellikle AB ülkelerine yönelirler.

AB'nin sınır ülkeleri fazladır.

Kuzey Afrika'da özellikle Fas sınır ülkeler arasında sayılır.

Doğu'dan ve özellikle eski Sovyet cumhuriyetlerinden gelenler için bu ülke Ukranya'dır. AB ülkeleri önceki yıllarda kaçak göçü Macaristan'da kesmeye çalışırdı. Şimdi sınır doğuya kaymıştır ve Bulgaristan ile Romanya'nın Schengen ülkeleri arasına alınmak istenmemesinde kaçak göçle mücadelede yeterli başarıyı gösterememelerinin de payı vardır.

Önemli bir başka sınır ülkesi, araştırmalarda pek adı geçmemekle birlikte Türkiye'dir.

Türkiye kaçak göçten iyi para kazanan ülkelere bir tanesidir.

Çok sayıda kaçak işçi, özellikle ev hizmetlerinde piyasadakinden daha düşük ücretlerle çalışmaktadır. Bir kısım kaçak işçi özellikle yan sanayide istihdam ediliyor.

Sayıları hakkında kesin bilgi bulunmuyor. Kuvvet Lordoğlu'nun yabancı kaçak işçilerle ilgili yaptığı çalışmaların büyük katkılara ihtiyacı vardır.

Ülkede sert bir Yabancılar Yasası var. İlticacılar Yasası derseniz tam anlamıyla rezalet... Çok sayıda yabancı yoğun olarak sömürülüyor, yakalanıyor ve sınır dışı ediliyor.

Ülkeyi, “geçiş ülkesi” olarak da kullananlar, kaldıkları süre içinde değişik oranda para harcamak zorundalar.

Bu insanlara karşı düşmanlık had safhadadır. Bunun adına yabancı düşmanlığı ve ırkçılık deniliyor, ama biz böyle kelimeleri kendimize yakıştıramayız ve Almanya’daki ırkçılıkla uğraşmayı tercih ederiz.

Bası sendika yöneticileri, “yabancı işçileri dövün, atın” diyerek yerli emeği “korurken”, sol konuya ilgisiz durumdadır.